

Kõigi maade töölised, ühinege!

Meil on kaotada ainult ahelad,
wõlta aga — terve maailm.

Rõhutute Hääl

Tallinna Ametiühisuste Kesknõukogu Häälekandja.

Tellimise hind:
40 marka kuus
Üksik nr. 5 m.

Jumub kaks korda nädalas
:: (igal kesknädalal ja laupäeval.) ::

Toimet. ja talit.
Tööliste majas!
S. Karja tän. 18.

Nr. 9.

8. jaanuaril 1921.

Nr. 9.

Siisford: Riigikogu awamise puhul. — E. R. Kom. Töölihma teadaanne. — Riigikogu awamine. — Pitne pilvi seft
waft. — Kommunistid riigikogus. — E. R. Kom. Töölihma saadikud. — Muutunud olud ja naaprel. — Scoutid ja
noored. — Kodanuse tugew klp. — Eesti Sotside walupisarad. — Saladuse wõtti. — Hoolekann Dem. Eesti.
— Teadaanded ja kuulutused.

Riigikogu awamise puhul.

Nad on seal!

Riigikogu awamine oli nagu harilikult
sellist koosoleku awamine.

— Nüüd koosoleku ja panen ette esi-
meeft walida, nagu me ennegi walitud
olemel — ütles N. Rei.

Waliti esimees, waliti abid, waliti kir-
jatoimetajad ja mindi koju.

Kuulimemat kroomawärki ei wõinud olla.

Miks see läks nii tummalt?

Riigikogu ei tahtnud kommunistilisele
töölihterühmale sõna anda. Ja sellepärast
jäid kõned hoopis ära.

See tumm awamiskoosolek kõneles
fiiski ja kõneles waljusti:

— Nad on seal! Töölised-
Kommunistid!

Nende suund topiti selle walimise-
koosolekuga fiinit.

Nemad juunitt walima, nagu ter-
wet töörahwast walima sunnitasse.

Parlamentlaste abinõudega toimetab
Kodanlus riigikogus saadikute-tööliste kal-
lal sedajama wägivalda, mis ta teiste abi-
nõudega wäljaspool riigikogu kogu töö-
listeklassi kallal toimetab.

Kommunistiline töölihterühm oli otsus-
tanud riigikogu juhatusse walimistest mitte
sõna wõtta ja sellekohase teadaandega riigi-
kogus esineda. Aga riigikogu otsustas, et
awalimised kinniselt peawad siindima,
kinnistel walimistel aga teadaandeid
awaldada ei tohil.

Mõhmal tuleb riigikogus wisa wõitlust
pidada oma sõnadiguse eest.

Mida enam rühma sõnadigust riigi-

kogus kitzendatakse, seda waljumalt kostku
wähma hääl wäljaspool riigikogu — seal,
kus koos on need, kellel rakkus baid!

Eesti kodanlus ei tunne Wenemaa Nõukogude Wabariiki.

„Päewaleht“ kirjutab: Koosolekule on
tulnud kõikide Tallinnas asuwate wõ-
raate riikide saatkondade esitajad.

Kõikide esitajad?

Wenemaa Nõukogude Wabariigi esita-
jat ei olnud riigikogu awamise koosolekul
mitte.

Seda ei ole ka ükski teine kodanline
leht märkanud. Na „Sotsialdemokraat“ ei
näe Nõukogude Wabariigi esitaja piirdu-
mist kodanlise riigikogu awamisel.

Sellepärast tuleb meie oma kodan-
lusele ja tema häälekandjatele tungiwalt
meelde: ta on ikka veel olemas,
see teie poolt nii kurjasti wihatud Wene-
maa töörahwa punane wabariik!

Terwitused riigikogule.

Mõne sellist ja wallawanema, tulebõrju-
jate ja abjakate terwitustelegrammide hul-
gas loeti ka Leedu ja Läti riikide terwi-
tused ette.

Nas need ongi need ainsad riigid, mis
„meile“ sõbralikud on?!

Nas see ongi terme laheastase hül-
gawa wälispolitika suur saawutus.

Kaks „wenda kristuses“ — Genfis ta-
gastilikahud Läti ja Leedu — Joowivad
kolmandale õnnetuseosalisele õnnel

Aga selle eest oli terwitus „Dema Briti
Mafesteedi“ afekonsulilt. Mitte Inglise
walitsusest. Mitte Inglise parlamendilt.

Waid Inglise asekonsullit. Miks asekon-
sullit? Kuhu jät Inglise „saadik“, kelle
olemasolust Eesti lehed kaks aastat kir-
jutanud on? Kas asekonsul ongi Eesti
teegi „saadik“? Ehm, hm, hm!

Miks jäi Itaalia saadik (ka asekonsul?)
riigikogu avamise puhul nii haigeks, et
llegi termitust kirjutada ei saanud? Rõu-
dis ju Itaalia Genfis Eesti wastuawõti-
mist rahwastekstiul. Kas on kodanlike
Eesti wälispoliitiline seisuford weel hal-
wematä muntuud? Imelikud on wälis-
poliitika teed...

Minewiku waim.

Jaan Tõnisson tegi targalt. Ta ei il-
munud riigikogu avamisel. „Lall. Tea-
taja“ lausus, et ta olla haige. Kas on
Ruusbaku hertsogil rahwaga maadeldes
puusafun asemelt käind, nagu Jakobil Je-
hoowaga maadeldes? Wõi on ta illeil-
dise pörmuse saanud kõrgelt peaministri
kohalt „Postimehe“ toimetaja toolile kan-
gedes? Igatahes ei kannatanud ta ter-
wis seda mitte, et pooleni kokkukuiwanud
rahwaerakonna wihma riigikogu avamisel
oma filmaga näha.

Uga N. Rei ei wõinud endale mitte
seda lubada, mis Jaan Tõnisson endale
lubada wõis! Küll on ka tema rahwaga
(bõrahwaga) maadelnud. Küll on ka
tema riühn pooleni kokku kuiwanud. Uga
ta pidi asutawa kogu esimehena oma „wi-
mast kohust“ täitma — riigikogu awama,
et asutaw kogu lõpuliselt maetuks saaks.

N. Rei wõis endale ainult seda lu-
hada, et nut peremeest mitte äritada en-
dise peremehe „ajalooliste teenete“ nime-
tamisega.

Olewikust ja tulewikust kõneleda
pidi riigikogu esimehe ast olema. Uga
minewiku ei mälestanud N. Rei poole
sõnagaqi mitte. Lummad matused!

Mis nõbris N. Rei föri finni? Miks
ei kiidelnud ta demokraatlike põhiseaduse-
ga? maaseadusega? Tartu rahuga? ise-
seiswa riigi rajamisega?

Wärske riigikogu esimees wastas nende
meie küsimiste peale: murrangu aeg
ei ole weel mööda; majandus-
line elu on raske.

Olewiku äss.

Riigikogu esimehe esinemisekõne —
need tema heldud paarstimmend sõna üt-
lewad wäga palju, sest — tuleb küsida,
mis jättis herra O. Strandmann ütle-
mata neid mõningaid sõnu üteldes?

Mis oli tal olewiku kohta üteldise ütelda?

Kas seda, et Eesti ei ole rahwastekstiul
wastu wõetud, ja et Eesti ksefetsõnuse tu-
nistantselt praegu laugental ollakse, kul
wabaherra von Sedendorff ajal, kus kii-
riikidel waja oli igatiwiisi kesser Willemi
wastu sepikseda?

Kas seda, et Rõmfogude Wenemaaga
ntküid enam nii mäugida ei saa, kui Tartu
rahu tegemisel?

Kas seda, et Eesti marga kuris järjest
lauged, ja et weel rängem kitsikus siin tu-
lemas on, kuna metsakõrba ja lina hinnad
Londonis enam küt 50% alanenuid on?

Kas seda, et Poolast on tehnikat nii
juunde seada, et Eesti markast mitu korba
rohkem trakkida saab kui tänini?

Kas seda, et raudtee tariifid umesti
100% wõrra tõstetakse ja puuduwõigist
siiski laadi ei saa?

Itski waitimine riigikogus ei wõinud
paleu ütlewam olla kui O. Strand-
manni sõnastus!

Kodanlike Eesti on umbtänuwas.

Tulewiku wäljawaated.

Seda wähem wõis siis riigikogu awa-
mise kooosolekul juttu olla tulewikust —
teedest ja abinõudest, mis Eesti kõesote-
wast wäljepääsemata seisuforrast wälja
wiiksid. O. Strandmannil ei olnud neid
abinõusid näidata.

Kust ta neid wõis leadagi! On ju
tema partei alles läbirääklmas maahidu
kindralitest, pangaherradest, wabrikantidest
ja lihtmarodõbriidest põllumeestega, kui-
das riigipirukal omawahel jagada,
wõi — wagu seda „parlamentlises“ teelus
heldakse: walitsust moodustamas riiklises
huwidest wäljantimes. Seni riigipiruka
kaup kodanlike riühmade wahel tehind ja
rahwale awaldamisest „walitsuse program-
mi“ lesta siise peidetud, siis saure kuul-
da, mis teed ja abinõud on olemas, et —
linnuke pilma saada!

See ja abinõu on siiski olemas.

Kuid riigikogu avamise kooosolek ei
tahnud kommunistlike töblisterühma suust
kuulda, mis teed ja abinõud Eesti sel-
lest umbtänuwast wälja wiitwad, kuhu ko-
danlus „oma“ maa ja rahwa ajanud on.

Riigikogu avamise kooosolek ei tahnud
seda kuulda, aga see ei tähenda, et meie
seda oma saadikute suust riigikogu kõne-
woolilt üteldise kuulda ei saa!

Tõblised, pange tähele!

Riigikogu juhatas on — suudõrn tete

saadikutele. Olge valmis töörahma sõna-
wabanduse eest wälja astuma mitte ainult
siis, kui jeda wabadust kätkestatakse wäl-
jaspool riigikogu, waid ka siis, kui jeda
tehafe riigikogus enesest!

E. R. Kommunistlike Töölisterühma teada- anne, mille awaldamiseks laadikutele lõna ei antud.

Riigikogu liikmed!

Riigikogu Kommunistlike Tööliste rüh-
ma seisukoha riigikogu juhatuse walimistel
määravad ära järgmised asjaolud:

Põhiseaduse järel kuulutab riigikogu ju-
hatuse kõig riigikogu poolt wastuwoetud
seaduses ja otsuses wälja, mislääbi need
maksma hakkawad. Eriti on põhiseaduses
ette nähtud, et riigikogu kinnitada ja
seega riigikogu juhatuse wälja kuulutada
on riigikogu otsused riigi kassatulekute ja
wäliammetute eelarwe asjas, lepingute
asjas teiste riikidega, sõja ja rahu asjas
ja kaitsejehukorra asjas.

Riigikogu töölisterühm ei wõi lubada
ühtegi peemi walitusele, millel riigikogu
asjalbus ei puudu, jesh meie ei taha töö-
listeklassi peale weeretada neid tina-
tuluseid, mis walitsemal klassil on tap-
pes meie klassiwenidi jehoraks ja metfikul
jahti pidades tööliste peate nihaasti mofa-
katustel kui ka lageda maa peal.

Kommunistlike töölisterühm ei wõta
enda peale wastutust ühegi lepingu eest,
mis Eesti kodanline riik teiste riikidega
teeb, jesh ilma nende lepingutetagi on ka
Londoni ja Pariisi kassatule rii.

Kommunistlike töölisterühm tahab en-
mast ka sõja- ja kaitsejehukorra küsimustes
mitte wähen eraldada riigikogu enamuselt,
jesh Eesti kodanline riik ei alusta ühtegi
sõda, mis ei oleks sõda töörahma wastu,
igafuguste n. n. kaitsejehukordade wastu
aga olene meie kui kurnajateklassi legali-
seeritud wägivalda wastu, mis mahafass-
jarkste ja sõjawäljakohute waral töörahma
üle walitseb.

Riigikogu jaadikust Karl Nistist kurni
hingeforjase Pottikurni ja Emdral Saado-
nerhni ulatab siin töörahma klassiwoenlaste
hiim. See kodanline enamus on kindlus-
tuseks, et kõig seadused, määrused ja otse-
jed, mis riigikogu juhatusel wälja kuulut-
tada tuleb, töörahma rõhumise ja kurno-
muse määrused olema loomad.

Kuid mitte ainult riigikogu riigikogu
koosseis ei kindlusta jedal waid ühtegi
jesh riigikogu olemasolu ise. See kogu
siin on kodanline wäewõimu illem asutus,
mis moontatub rahwatahmise wiigilehega
ainult halwasti warjand on. See kogu
siin ei ole mitte Eesti töörahma üdnkogude
kongress.

Kommunistlike töölisterühm ei wõta
seepärast riigikogu juhatuse walimisest
mitte osa, waid jätab oma häälled andmata.

Riigikogu awamine.

4. jaanuaril f. a. awati esimene Eesti
riigikogu koosolek, mis oma iseloomu po-
lest fuguugi niifugant wõimul ei kandunud,
nagu niifugantel tähtsatel kindmustel (ku-
da jeda ka iganes nimetada wõib) olema
oleks pidanud. Rahwasaadikud walgu-
sid ütsahaawal juba warakult koosolekule
ja jäid põnewusega nagu midagi wotama.

Pealtwaatajad olid uudishimulised ja
püüdsid oma koelastid nii pikale weniutada,
kui jee iganes neil wõimalik oli. Kell 5
15 min. kurnus endise asutawa kogu esimees
M. Rei kõnetoolile ja kurnus wätkese kella-
hetnaga koosolekuid torra juure. See oli
pealtwaatajatel põnew ilmapikk. Jgokiks
ootas — mida ta niikid ütles. . . Kõig jäid
kaaliks walitsete, uti et kegi M. Rei alguses
aragu wähe kurneiuks löi, kuid kogus en-
mast peagi ja awas järgmiste sõnadega
koosoleku: „Wabariigi põhiseaduse järele
on minul au esimest riigikogu koosolekut
awada. Et walimisekorda põhiseaduses
ette nähtud ei ole, siis walime asutawa
kogu torra järele. Et kõig rahwaeitajad
walimisekorraga weel tuttawad ei ole, siis
loen tarwikult, asutawa kogu kodukorraft
§ 2 ette lugeda.“ Sellepeale luges ka wu-
rinal nimetatud § 2 ette, ja palus siis ju-
hataja kandidati nimetada. Ette pannafe
tüberal. D. Strandmann.

Koosoleku juhtaja: Et teisi ettepan-
tuid ei ole, siis läheime häälletamise juure.

Häälletamine oli kurnine. Järques rah-
waeitajate nimepidi häälletamisele kufu-
mine. Ja rahwasaadikud walguwad üts-
haawal walimise kasti mõis, oma hää-
lesid ära andes. Niikid wõis wärgata, et
need, kes alguses midagi faurepäralist
wotaksid, mitte midagi isekarikku ei näinud,
peale harilikku koosoleku, jesh rahwa meele-
olu langes suuresti.

Kõigid et wõinud walimistest osa, ilma

et oleks selleks mingisugust põhjust avaldanud.

Hääletamise tagajärg kuulutatakse koosoleku juhataja poolt järgmiselt välja: Poolt on antud 58 ja vastu 19 häält.

Nus juhataja ajub juhatuskoosoleku ja A. Rei juures D. Strandmanni kätt. Juhatusel kohale asudes, pöörab D. Strandmann muu seas järgmistele lausetega koosoleku poole: „Lugupeetud rahvasaadikud! Muidugi on fogu pani aluse Eesti riigile, andis maaseaduse, mis peab korraldama majanduslikult elu. Murraku aeg ei ole veel mööda, sellepärast mõnab see riigikogult täit jõupingutust.“ Kui ta lühidalt ühifugused tähendused oli teinud, mindi päevakorras edasi. Muidugi teiste juhatusel liikmete valimise juure.

Ilseiswade ja kommunistid annavad sõnakõnemeelse hääle, kuid nendele sõna ei antud.

Abiesimeheks pannakse üles ja walitakse jootsaaibemokraat K. Wirma. Teiseks esimeheks rahwaerakondlane J. Järwe. Sekretääriks maaliitlane A. Tupits, abiks taevaliitlane J. Bergmann ja teiseks abisekretääriks saksaaerakondlane Pezold.

Sõna antakse peaministrile A. Piipule, kes waewalt üheminutilise kõne pidas ja muu seas järgmiselt ütles: „Wabariigi walitjuse nimel on minul au termitada esimest Eesti riigikogu, kelle kätte rahwas oma walitjuse kolmeks aastaks on usaldanud. Suured on õigused, mida rahwas riigikogule andnud, ja määratud on vastused, iseäranis praegusel ajal . . .“

Peale kõne lõppu luges peaminister inglise asekonsulilt poolt saadetud termituste telegrammi ette ja lahkus kõnetoolilt.

Selle peale palus juhataja kirjatõimeatajat, et wiimane kõig juhatusel nime peale fiksetulnud saadetused ette loeks.

Loetakse ette veel Seedu ja Rätt esitajate ja ühifuguste ajutuste poolt saadetud telegrammid.

Peale telegrammide lugemist soowitas juhataja, et järgmine koosolek ära saaks määratud, kuid saalist soowitas keegi seda juhatusel hooliks jätta.

Sellega kuulutas juhataja koosoleku lõppenuks.

Koosolek lõppes kell 6.15 min.

Pikne pilwileft taewast.

Tõberakondlise walitjuse häälekandja pühendas terwe oma juhtkirja hommikul peale riigikogu awamist — riigikogu kommunistlikele töblisterühmale ja selle rühma wahekorrale ilseiswate jootsaaibemokraatidega. „Waba Waa“ lausub, et riigikogu awamine ise on „harilik“ asi, aga sellest selgest taewast on pikne tulnud, mis walitjuspartei häälekandjat närwitseks teeb.

„Mnetiühifuguste Reskndukogu esitajad (?! „R. S.“ t.) on ennast kommunistideks tunnistanud, seega aga ka Reskndukogu ennast ilseloomustades.“

„Seni ei tahetud õigeks tunnistada, et Mnetiühifuguste Reskndukogu oma otsekoheselt ülesandest teele on ajunud, mis mitte üksi kaugele ei ole töbliste majanduslike seiwuorra eest hooliksemises, waid mis kaugele weereb ka meie riigi ilseehitamise tunnistamisest (1 misfuguline keeruleine kriminaal „R. S.“ t.) ja meie maksuwalitjuse riigikorra ingupidamisest (? kas teil jumala salwitus mehi ettenäidata on! „R. S.“ t.)“

Edasi pomiseb „Waba Waa“ midagi „ühendusest“ meie rühma teadaande wahel, et ta ennast kommunistlikeks nimetab, ja — ilseiswate jootsaaibemokraatide walimisüleskutsete wahel, ja ajub kupleid:

„Aeg on ühineda ja ühifugult kommunistliku rühmituse nime all oma tegewust ühise wäerinnaga alustada. Wahekorrad on ju selgunud. Warjamine on ju edaspidi asjata. Rõneleme siis juba parent otsekoheselt. Miipalju julgust peaks teil ju olema! Wõi puudub see teil tõesti?“

Eks ole siigutaw, kui walitjuse häälekandja oma peale mõtab kommunistlike Internationaali kohused ja ülesanded ning „ühifugult kommunistlik rühmitust“ loomas on, et kõik kommunisti poole hoidwad ellemendid „ühise wäerinna“ korraldaks „meie riigi ilseehitamise tunnistamisest“ „kaugele weeremiseks“ ja selle riigikorra vastu „ingupidamatusel“ figitamisest, mida „Waba Waa“ walitjuse wiimse weretilgani kaitsema peab! See juhtkiri on ajamärk, et tõberakond on sinna jõudnud, kus rahwaerakond augustis ja septembris oli. See oli Jaan Tõnissoni ja noorherra Einbundi eriala ministerlikkade kõnede pidada „ühendusest“ kommunistide ja ilseiswate wahel. Siis „leiti“ S. Kruusi korterist W. Kingisepa „kõnikirju“ ning Jaan Tõnissoni kiltas asutawas kogus, et kommunistlike ja ilse-

seiswa sotsialistlike partei wahel ei olewat arisgit wahet!*)

Nii moodi oli Eesti wabariigi taewas juba mõnda kuu — „ühenduse“ suhtes kommunistide ja iseseiswate wahel — pilwes, ja sellepärast ei wõi mitte ütelda, et pikne, mis walituseparteid 4. jaanuaril tabas, selgest taewast tuli. „Waba Maa“ kärgatamised näitawad ainult, et rahwerafondiline ühristamine nüüd tõberakonnani jõudnud on. Sellest tuleb järeldada, et — tõberakond ilma Jaan Tõnissonita tõnissoniliku sisepoliitikat ajama hakkab, nagu asutawa fogu enamusparteid luumullu ilma Pätšita Pätši sisepoliitikat jatkasid.

Ja Abram sünnitas Jisaki.

Ja Jisak sünnitas Jaobi.

Nii seisab Nja raamatus.

Eesti riigi Nja raamatut tuleb aga kirjutada niiviisi:

Ja Pätš sünnitas Jaan Tõnissoni.

Ja Jaan Tõnisson sünnitas D. Strandmanni ja Jul. Seljamaa.

Ja käbid ei kukunud künnust kaugele.

Kui pikne pilwist taewast tuleb, siis on waja neid pilwist lahutada, ja kui feda teha, siis maeratabki taewast Jsa ja Poja ja Piuhawaimu — R. Pätši ja D. Strandmanni pale wastu, kes pilwetaeguses jalamahti kaup teewad kupeldajate jumalafraatide — taewalittlaste — wahetaltusel!

Nendele karbitsejatele ei wõi meie feda mitte ütelda, mis „W. Maa“ meile ja iseseiswatele ütleb: „Tschkorrod on ju feignud. Warjamine on edaspidi asjata. Kõneleme siis juba parem otsekoheselt. Nii palju julgust peaks teil ju olema! Wõi puudub see röösti?“

Otsekoheselt need mehed ilalgi ei

*) Wahe nende parteide wahel on nimelt see, mis kaitsepolitsei poolt Pärnus leitud kulljate puurpadrunite ja pärispadrunitegi wahel! (Newbeerides posti peal mõvraid kirju oli üks kaitsepolitsei narkas agent leidnud kirja, milles keegi tallinlane oma sõbralt Pärnust „puurpadrunid“ tellib. Kohe tormi jooks, läbiotsimine jne. Tallinnas ja Pärnus. Siis tulnud ilmsiks, et jutt on „padrunitest“, mida puurimisetöö juures tarwitatakse ja et siin tegemist on ärimeestega, aga mitte kommunistidega ja niisuguste padrunitega, millega saab riigitorra wastu „lugupidamatus“ üles näidata. — Waata „L. Teataja“ nr. 3.)

kõnele! Neile jatkub julgust ainult „riigi ülesehitamise tunnistamise“ ja „maksuast riigitorrast lugupidamise“ pilwes rahwa palge ette ilmuda, et warukast pikseid pilwuda kommunistide peale. Kuid mõõda teie sellest ei pääse, tõberakonna herrad! Warsti tuleb teil siiski rahwa ette astuda maa- ja taewaliidu „ühises wäerinnas“.

Fogu maailmas ei ole ühtegi kommunistliku rühmitust, kes sa lapoliitikat ajaks. Kommunistide poliitika joon on alati otsekohene ja awalik.

Mis aga puutub iseseiswatesse sotsialistidesse riigifogus, siis ei olene see mitte riigifogu kommunistlikest rühmast, et need sõbrad kodanuse hoopide all weel kommunistideks sirgunud ei ole.

Tallinna Ametiühisuste Reiknõukogu on alati awalikult kommunistlike Internatsionaali lipu all seisnud esimehest Gestimaa ametiühisuste kongressist jaadik. Seda teatatakse ühes „R. G.“ nimbril juba „Tallinna Teatajale“. Nüüd teatame feda ka „Waba Maaale“, kes „Tallinna Teataja“ postifoonidele on asunud.

Kas on Gestis weel kedagi, kes ei tea, misjulgusel poliitilisel feijukohal Reiknõukogu asub oma mõitluses kurnajate wastu, kes ennast riiklike poliitilise wõimur peale toetawad?!

Kommunistid riigikogus!

Tallinna Ametiühisuste nimel kirjade järele walitud riigifogu jaadikud nimetawad ennid kommunistlikeks tölliste rühmaks. Riisuguse „hirmutawa“ sõnume töid kõik Eesti ajalehed peale riigifogu awamist järgmisel päewal.

Oli, nagu oleks midagi arusaamata sündinud, midagi rasket nõhus Eesti „tõfikodanikkude“ rindur. Pole ju wäga ammu, kui „Päewaleht“ sõnume töi, et enamlasted koondada omi wägesid Jamburi alla, ja nüüd — riigifogus, Eesti marodööride Cedenis!

Kui omal ajal asutaw fogu kofku astus, siis oli see ainult herrasmeeeste fogu, ja sellepärast toimetasid mis herrad oma maitse järele: koosolek awati „Estonia“ juures saalis, pidulikult ja pühalikult. Seal olid suured ja wäikesed kaupmehed, olid suurmaamannid ja wirtspoodnikud-tõberakondlased, sotsial-araandjad ja iseseiswad sotsial-tõhklejad, kuid puudusid töllised.

Müüd, kus Eesti esimene riigifogu (parlament) kokku astus, et olud enam herrad liisi, waid nendega oli wiis wõdrast — töölist. Ja herrad awawad oma Eedeni wiigilõhe Toompea lossi walges saalis. Wäljast ja pühakult astub sots N. Rei juhataja toolile ja lausub rahulnema jüdamega: Mul on au Eesti esimest riigifogu koosolekut awada... (juurepäraline au jeküle, kapitalistlikes riigis riigifogu awada). Tundus, nagu wäriks ta hääl neid sõnu lausudes, kuid mis sinna paratal

Alutawas fogus ei olud töölisti, ja herrad ballitajid rahulikkude jüdametega. Müüd aga riigifogusse sammuvad — (otse wastu herrade lastimist) töölijed-kommunistid! Mida nad tahawad? Üsib enamaasti iga kodanlane üheenselt ja oma naabrit. „Põhitulutesed“ Eesti ajalehed hoawad rahwast weel enam ärewil, kui nad terwed oma weerud kommunistide ismumiseft täis kriipsutawad, kõik näib nagu pöbnajeks läinud olewat. Herrad „rahwaesitajad“ on segaduses ja ei tea, kust otsast peale hakata.

Koosoleku juhataja palub riigifogu juhataja kandidaatid nimetada. Nimetaks D. Strandmann. Kas weel kedagi?... Ei ole. Kuulutan kandidaati wastuwõetaks ja panen hääletusele jne. Kõik toimetatakse nagu wesiweskil, kus mingisugust wahet mullinas ei ole.

Pealtwaatajatele jääb niisugune afitäiesti arusaamataks, mida see õletti tähendab? Kas tõesti need wiis kommunisti kõik selle pudru keefid? Muudugi mitte. Kuid nendel herradel on tõesti midagi, mida nad oma hõlma all kannawad, ja mida nad milgi tingimisel rahwaste tuna ei baha. Mitte need wiis töörahwa esitajat — töölist ei hirmuta rahwaste nägudega herrasid, waid see, mida need wiis ütelda tahawad. Nad teawad, et kommunistid ei tulnud mitte riigifogusse, et kodanlasti kurnamises kaasa atdata, waid selleks, et nende tumedate seinte wahelt ka töörahwale tött rääkida. Selleks, et tööliste seda hinda teatada, mille eest Eestimaad ja rahwast kas Inglise ehk teiste maade imperialistidele maha müüdi ja weelgi selle üle kambelakse. Kommunistid astuwad riigifogusse (parlament) ka selleks, et rääkida rahwaste lättega töölistele, et riigifogu midagi muud ei ole, kui kulis näitelawal, kus ilufaks wärmitud daamid bergelt liiguvad ja silmahitnu teewad.

Koosolewa kirjatiifiga on meil juba esimest korda võimalus ütelda töötawale klassile, et need filedabe nägudega herrad midagi muud ei ole, kui näitlejad näitelawal, kes ennem kõik kokku rääkinud ja siis walgesse saali woruit kaitma tulewad. Toome näituseks juhatusse walimise. N. Rei awas koosoleku ja teadis, et rühmad enne koosolekut oma erakabinettides kõik kokku olid seadnud, ja et just D. Strandmann juhatajaks pidi walitama, ja et keegi selle üle piirsatada ei oleks wõhtinud.

Misparast mängitakse weel niisugust sõgejõku? Miks N. Rei (sots) ei belnud awalikult rahwasaadikutele ja pealkmulaajatele: Juhatajaks on töberabonna poolt D. Strandmann nimetatud ja teie, teised, pidage juu linu!

Selleparast ei belnud N. Rei jeda, et tema ise ka ühel ehk teisel wiisil kulisfide taga midagi kaasa on teinud, mida mitte wälja ütelda ei wõi. Selle palgaks on töberabond joffidese abiesimehe koha annud. Juhataja toolilt lahkudes jurub Rei Birma ajemel Strandmanni kätt.

Kellele oli tarwis sõnademulinat, mida Rei, Strandmann ja teised tegid? Kellele oli tarwilik, et rahwasaadikud walimise lastide juurest ikkhaawal läbi käisid, ilma et juurem oja oleks teadnud, mida nad tegid? Kas ainult selleks, et nimepidi kuresudes kõikide nägusid ja kõndimiseosawust tundma õppida? Oh ei! Seda oli tarwis selleks, et mitte wälja näidaba, et asjad kõik enne koosolekut nii korraldatud olid, et üegi sõnum walitute üle juba Inglise maale oleks jõudnud, enne kui koosolek awatud sai.

Et kommunistiline töölisteriühm riigifogusse esitatud, siis on enam kui kindel, et nii mõnigi tööline pealtwaatama oli tulnud ja wõis niisid Laidonerist kuni R. Astint oma kurnajaid — Eesti ja Wene töörahwa weristehaid palest paleste wadata, et neid ordurüütteid äratunda. See on, mida Eesti töölisteklass ammu näha on igatsenud.

Weel et ole, ei saa ka ialgi kustuma mälestuseft need tööliste weristamised, ialgi et parane need haawad, mida Laidonerid ja Hellatid Eesti töörahwa ihusse on löönud.

Kommunistiline töölisteriühm ilmub riigifogusse kui lõht, mis sõnume toob, et Eesti töörahwas elabl. Ta tuleb kumutama herradele riikliketele, pangaherradele, professoritele, adwokaatidele ja joffide teoreetikidele, et see jaal, kus tete

tööliste higt ja waewaga lauplete, tööliste ehitatud on, et pünnane laud, mille taga Piip oma staabi ja Inglise ihufaitis-
laga istunud, tööliste tehtud on, ja et see pünnane laua kalen teile meelde peab tulema, et teie, jõi Hellatiga eesotjas, tööliste were sees terwisewannistis olete wõinud.

Kommunistiline töölistewõim tuleb teile litlema, et teie, herrad, kes teie endid rahwajaadikuteks nimetate, mitte kedagi peale Inglise Lõrdide, Prantsuse-Ameerika Kapitalistide, spekulantide ja kloorstri mure-
tade munkade ei esita. Pätist, Dabonertid, Reid, Strandmannid ja Tõttisontid ei esita oma sabakumbidega mitte Eesti suure-
mat oja rahwast, waid need närustes riie-
tes wiis kommunisti ehitawad Eesti rah-
wa enamust — rõhutatud töölisteklassi.

Sellepärast on arusaadaw, miks kõik kodanlikud ajalehed oma weergustid nii-
palju nendele wilele kommunistile pü-
hendawad. Nad tunnewad hirmu, kui õi-
ged wõiduse ja jaaduste omanikud-pere-
mehed jisse astuwad ja oma töowikast
oja nõuawad. Nad teadwad, et nendel
(rahwaesitajatel) weel üks kord aru tuleb
anda rõhuvale rahwa enamusele — töö-
listeklassile.

See on see põhjus, miks kodanline aja-
kirjandus just wiit kommunisti riigikogus
nägi, aga mitte 22 tõberakondlast ega 21
hallparunit.

* *
*

Eesti herrameestel on sellega esimene
parlamendi koosolek juba seljataga, mis
küll sõna tõstis mõttes jurgugi parla-
mentline ei olnud. Juba esimesel koos-
olekul jai kõigile pealtnäijatele selgeks,
et nimetatud asutus ainult nimepoolest
„parlament“ on, aga sijupoolest sõna tõsti-
sez mõttes kodanlike klassi kehtitakseatew
komitee, mille kätte all kõigega „ilmni-
kalt“ walimis saadakse. Nii olid suuremad
ja „õukarwad“ rühmad eneste kaskel maha
teinud: koosolekul mitte kellegile sõna an-
da, peale riigikwanema, ja nõnda see ka
jündis.

Kui koosoleku juhataja walimistega
peale hakkas, küsiti iseseiswud jõiisid ja
kommunistid sõna, et walimiste kohta
sõnakest kaasa ütelda, nagu see üleilmli-
kelt parlamentiline pruuk on, kuid Eesti
ei antud jeda mitte. Nette wastati: meie
olame jeda ennem mahatunud, et sõna
mitte anda, — ja asigi lahe.

Oleks humollaw küsida: kust Eesti rit-

gimehed selle „parlamentlike“ korra on
laenanud? Egas ometi Piip jeda Inglise-
maalt kaasa ei toonud? — Ja kui tõi, siis
on ta wiit üks nendest „parlamendi“ wi-
sijdest, mida Lõrdid omal ajal Buuride-
maal ja nüüd weel Indias ja Jirlmaal
tarwitawad.

Nuut ühes ja jeadused teises käes as-
tub ka Inglise Eesti ajumaa oma parla-
mentlike sammusid — ja sina, tööline, pea
õnwad! — ehl... Isborst.

P. Piipar.

Tallinna Ametiühisuste nimekirjaga jä- rele walitud Riigikogu rühma esimene koosoleku protokoll 31. dets. 1920.

Rühma ruumides, S. Karja tän. 18.

Jlmunud olid järgmised Riigikogu
tiikmed: Johannes Allikso, Jaan Santa,
Johannes Wanja, Johan Soans ja
Jaan Reinberg.

Päewakord:

- 1) Koosoleku juhataja walimine.
- 2) Rühma ametide ärajagamine ja
ametnikkude walimine.
- 3) Rühma nimetus.
- 4) Termitus Kolmandale Internatsio-
nalise.
- 5) Aruanded.
- 6) Sekretariaat ja „Rõhutate Hääl“
kollegium.
- 7) Poliitikutele kannatajatele abiand-
mine.
- 8) Koosolekul tekinud küsimused.

- 1) Koosoleku juhataja wali-
mine.

Koosoleku juhatajaks walitakse ühel
häälel slms. J. Allikso.

- 2) Rühma ametide ärajagamine.
Rühm leiab tariliku olewat oma anre-
tisi järgmiselt ära jaotada: esimees, esi-
mehe asetäitja ja kassahoidja, kellest ka
rühma juhatus koos seisab.

Esimeheks walitakse slms. J. Allikso,
asetäitjaks J. Wanja, kassahoidjaks J.
Santa.

- 3) Rühma nimetus.

Sõna wõtab slms. J. Allikso. Teeb
pikema ülewaaite rühma ülesannetest ja
näitab ära: et rühm, jeda tööliste orga-
nizatsiooni nimekirjaga järele walitud, ka
tööliste nõuetele wastawalt peab ennast
nimetama. Teeb ettepaneku, et rühm Eesti

riigikogu kommunistlikeks tööliste rühmaks jaaks nimetatud.

Peale selle tehakse ka teisi ettepanekuid, mis ka umbes sedasama laadi kaunavad. Nüüd pikemate läbirääkimiste järele hääletavad kõik liikmed J. Mikkso ettepaneku poolt. Sellega saab rühm nimetuse: „Eesti riigikogu kommunistline tööliste rühm“.

4) Terwitus Kolmandale Internatsionalile.

Tehakse ettepanek, et rühm, peale selle kui ta on otjustanud kommunistlike tööliste rühma nime all riigikogus esineda, ka sellekohase terwitus-telegrammi Kolmandale kommunistlikele internatsionalile saadaks. Ettepanek leiab toetust kõikide liikmete poolt. Telegramm otjustatakse kohe ära jaata. Telegrammi kokkuseadmine jäetakse esimehe ja sekretariaadi hooleks.

5) UruanDED.

Uruanete all teatas rühma esimees, et ta rühma ruumide saamiseks Kesknõukogus sammusid on astunud ja et rühmitse omale ruumid võib saada, kui ta ise kantselei sisseseaded muretseb.

6) Sekretariaat ja „Rõhute Hääl“ kollegium.

Esimees J. Mikkso teeb weikese seletuse selle üle, et rühmal tingimata tarviline on, oma alaline sekretariaat awada, kus ka palgatised töötama jaaks, et rühma liikmetele võimaldada laiemat tööpõlde waimlised alal. Nõik koosolijad on selleksamas arwamises.

Tehakse ettepanek sekretariaati kuni kolme liikmelise palgata, mis hääletusel ühel häälel vastu wõeti.

Teine ettepanek, et esialgul ainult üks sekretäär palgata, wiitakse ka käide ja J. Mikkso soovitusse peale palgatakse sms. P. Randsepp rühma sekretääriks.

Ettepanek: Tallinna Ametiühjuste Kesknõukogule ettepanna, et Riigikogu kommunistline tööliste rühm on walmis „Rõhute Hääl“ tegeliku toimetuse tööd enese peale wõtma, jaab jaatawalt otjustatud.

Toimetuse kollegium otjustatakse kolmeliikmeline asutada, mis koos seisab ühest riigikogu rühma liikmest ja kahest sekretäärist.

Rühma poolt „Rõhute Hääl“ toimetuse kollegiumisse walitakse sms. J. Mikkso.

7) Poliitilistele kannatajatele abiandmine.

Poliitikalistele kannatajatele abiandmise küsimuses jõutakse läbirääkimiste järele otsusele: et Eesti riigikogu kommunistline tööliste rühm, kui poliitiline asutus, põhjusemõtteliselt poliitilistele kannatajatele abi peab andma, kes selle põhjusemõtte eest peawad kannatama, mille eest E. r. l. t. r. wõitleb.

8) Koosolekul tekkunud küsimused.

a) Otjustatakse kantselei ruumide sisseseadeks sammusid astuda, et tarwiliste eeltöödega peale hakkata, riigikogu kokkustamise puhul.

b) Kantselei tunnid määratakse hommilul kella 10—12 ja peale lõunat kella 2—7.

b) Järgmine rühma koosolek otjustatakse esmaspäewal, 3. jaan. ära pidada.

Esimees: J. Mikkso.
Sekretäär: P. Randsepp.

Muutunud olud ja maaproletariaadi ülesanded.

Riigikogu walimiste tagajärjed näitawad töölisteklassile küllalt selgelt neid wäljawaateid, mis meil „demokraatlike torra“ arenemise käigus ees seisawad.

Suurpõllumees oma kindralite juhatusel ja wäitpõllumees wõi kõiisil, kes loodab täiswerd põllumeheks kaswada, tööerakonna juhatusel, pigistawad jüdanlikult kätt, arutawad wemalikult tingimisi, kuidas wõiks kurnajate wõimu kindlustada ja töörahwalt wiimast tööjõudu wälja pumbata.

Nende kahe suurema erakonna — maaliidu põllumeeste ja tööerakonna — ümber koguwad endid wähemad raijakullid, et Finni piirida, mis kord kaduma ähwardas minna.

Põllumeeste erakond kindlustab enesele maa- ja linnatööliste kurnamise aiunõiguse, selle vastu jaab tööerakond K. Patti panga äriofanikuks ja parema sissetulekuga ametisi „oma“ meestele.

Riitlik „soomuse“-tegemise ajajärk õitseb, ajab lopsakalt kaswusi, muudab ümbruse wäljanägemist „demokraatlikes Cedenis“.

Olud on muutunud. Meie kurnajate tõhklemise aeg on möödas, nüüd algab kõr-

walekaldumata edasirühtimine oma eesmärgi poole.

Nende muutunud olude tõttu tuleb iseäranis maatöölistel endiste väärtuste ümberhindamisele asuda.

Tööliste organiseerimistöö üle maal armastavad iseäranis jottid laia suud tarvitada, kuid maatöölised teavad, et see organiseerimistöö sõnade waling tähendab klassiperjahi pidamist töölisterühjuste tegelaste peale. See jottide „organiseerimistöö“ riisus paremad tegelased töölisterühjustelt ja waldas ülejäänuid hirmuga, mis igasuguse tegewuse surmas.

Uga siiski on jottid paljudesse maatööliste rühjustesse püüma jäänud. Kuidas oli see võimalik? Eriteks, maatööliste hulgas ei ole veel niitõrd oma rühjuste tegewusest huwitatud, et neid kontwõbraid rühjustest minema kihutada. Teiseks, iseiswad jottid, kes maatööliste organiseerimistööde elusse tungiwad ja seal esimest wiitult püüawad mängida, ei ole seda julenud teha kartuses, kas nad wast korraga rohkem ei tee, kui see „meie oludes võimalik.“ „Meie wõtame 3. Internatsionaalist nii palju osa, kui palju see meie oludes võimalik“, see lause kiwustab meie iseiswate jottide organiseerimistööd maatööliste seas. Ja maatööliste organiseerimistööd seisawad niikaua ripakili, kuni kontwõbraid ja olude põdejad rühjuste juhatustest ei kõrwaldata.

Mis tähendab wõidelda „nii palju, kui palju see meie oludes võimalik?“ See tähendab wõitlusest kõrwale puigelda. Wõib mõnikord wõidu kergesti kätte saada ja siis sellest wõidust joowastatud unesti karnu-nessse langeda, ennast rahustades; tegime, mis meie oludes võimalik.

Ungu ei seis aga mitte oludes, waid selles, et need, kes ennast olude kaha ära peidawad, ei julge klassiwõitlusele silma waadata, seda wõitlust lõpuni wiia. Nad kardawad oma wabadust selles wõitluses kaotada.

Geeti tööliste klassiwõitluse tee on ofkaine. Kodanlus on oma wäewõimwailtuse kindlustanud. Tööliste rewolutsiooni wõidud on kodanlusele ohwriks langenud. Ja ei silitata selle eest pead, kui tööliste õiguste eest wäljas oled, kui julged kurnaaajatele tõtt näkku wifata.

Wõjub see arawereliste peale, miskab see töölisi sinna, kus nii palju wõideldakse, kui palju olud lubawad, siis peame etati selle wastu astuma ja ütleva: töölised wõitleb lõpuni. Mitte olud ei sunni

töölisterklassi oma nõrju alla, waid töölisterklassi muudab olud oma tahtmise järele.

Iseiswate jottide arusaamine klassiwõitlusest on pärit Karl Mst'i arhiimist. Karl Mst tegi leiduse: rewolutsioon puhkenud 1917. a. enneaegselt lahti — ilmasõda wiinud töörahwa rewolutsioonini.

Ja kui müüd maatööliste organiseerimistöödele kõige lähemal seisjad iseiswad jottid ei leia töölisterühjustele muud wormi, kui häbelikult neid olude kasta sisse toppida, siis on see, pehmelt öeldes — organiseerimistööline wähhakäik, mida maatöölised peafsid tegema, kui nad iseiswate nõu järele talitaksid.

Klassiwõitlus on pöördte ajajärk. Endised illuwoonid demokraatia imetegewast kuldwaikast ja klasside wenuasliidust on lõpuni paljastatud. Järel on jäänud halasti kurnamise himust põlew kodanlus, kes kokkuleppest ei taha undki näha. See määrab ka meie ülesanded organiseerimistöö alal.

Põlewad päewaküsimused maatöölisterseas, peawad elawat wastukaja leidma töölisterühjustes. Kõik niidid, mis kurnatuid ühendawad wõitluses kurnajate wastu, peawad alguse saama töölisterühjustes ja kokkujooksma ülemaalistesse töölisterühjustesse.

Töölisterseisjate parandamine maal ei olene mitte neist määrustest, mis sekkourmiskjonid teewad, sest teadmata on weel kuiwõrd meeletindlad sundawad töölisteresitajad kurnajate demagoogiliste wõtete wastu olla. Ja kuigi maatöölised jaandatid oma paremad ja tulijemad eestwõitlejad nendesse komisjonidesse, wmeti ei wõi nad seal imet teha, sest wõim on kurnajate käes, kes wiimase jona ütlewad. Jääb järele maatöölisterühjuste ühine wäljaaste oma huwide kaitseks, nii nagu seda kurna proletariaat teeb. Ta streigib. Ja põllutöölisterstreigid pole meilgi undis. Meid juha tuntakse, ehk neist küll wähe armastatse rääkida.

Streigid kutsuwad surwet wälja walitjuse poolt, arutab arawereline, kes nii palju wõitleb, kui olud lubawad.

Kui 1919. a. ja 1920. a. töölisterühjuste tegewust wägistati, kas seda streikide pärast tehti? Ei, kodanlusest oli tarwis töölisterterroriseerida, et klassiwõitlust mahajuruda. See ei läinud neil korda.

Ei lähe ka korda palgawõitlust maha juruda. Pole ju palgawõitlus kujukil ühistamist leidnud kurnaja poolt. Matt on kodanlus streikide wastu soomusrongi-

de ja sõudarnitega võidelnud. Suudas võideti kurnaja streiki jallida, kui ta tema majanduslikul aluspinda uuristas, kui see tema rõõmrajoonidele kahju toob.

Suid just sellepärast on tarvis töölisel palgavõitluse teetuspunkti — streiki — ühes töölisklassi wabastamise abinõuks teha. Siis, ta parandab töölise majanduslikult seisust, kinnitab kurnaja käest paremad tingimised wälja, teiseks, ta kõigutab paratamata kodanluse wägivald-wõimu alustugefid, käreleb nende liialasu profienta, kõõl kurnajate majanduslike võimu upatle ja lähendab töölisklassi wõidule.

Maatöölise ees seisab palgavõitluse küsimus põigilt. Umb-kumb: kas linatöölise eeslujal palgavõitlust küsalkurnajaga alustada wõi hallparuni ja mõisniku piitsa all tõduneda?

Kõik endised wäärjurnalad, mida wasta-fajad on kummardatud, peawad selle üles-ande ees kaganema ja maad andma neile nõudmistele, mis töölisi ei soo kurnajaga, ta käed wabaks jatab.

Maatöölisklassi ühiste ees seisab üles-annu, oma liikmete seisukorra parandamisele ajuda järjekindlalt. Segakomisjoni-de töö peab aluse panema maatöölise palgavõitlusele ühiste nõudmistele awal-damifega. Nende nõudmistele läbiwõimist findlustatagu töölisklasside poolsohu ja ojawõimifega. Eodewus ja peanorutus kadugu.

Teiseks, maatöölisklassi ühiste liikmed peawad oma ühiste juhatajate rewideerima. Wõõraläinud aastal oli jotsidel maatöölise pärast kibe lahing. Kuid jotsidel oli ühiste ühiste koondatud maatöölise seas wähem poolsohoidu, kui eesmaalt armati. Nergesti langesid kantsid, mida arawõitmataks peeti. Sotsid olid läbi põ-lenud, kodanluse agentidel ei olnud poolsohoidu organisieritud töölise seas.

Ja tüürile tõusid töölisklassi ühiste ühiseks wad jotsid. Kuid kas nad kuni töölisklasside ühiste ühiste, kelledest jotside wõimul lõhn weel wälja ei olnud aurunud?

Et, ühiseks wad, hellitud oma kerge wõit-ludega, jäid puhkama neile loorberitele, mis nad ühiste maalondades omasid ja kui tui otustaw päew, kus maatöölise oma klassi ühiste ühiste awaldas, kile tõusid eesrite, jotsid pugefid sinna, kus nad enne awal liikufid — organisierima-ta töölisklasside ühiste ja tuiid sealt pels-

mata wälja, ning selles, kordame, olid ühiseks wad ühiste, sest et nad jotsidega nit pallu wõitlesid, kui olud lubasid.

Yga klassi ühiste profetaarlike teadku, et klassi wõitluse wiis, „nii pallu, kui pallu see meie oludes wõimalik“, on inetu pi-mestku mäng.

Töölisklass pole kunagi oma wõitlust olude mõju ja lõul piirunud. On kaotust olnud, on paremad meie ridadest lange-nud, kuid see ei wõi kedagi ära heidutada. Wõitlus kestab edasi ja kes jeda wõitlust püüab kärelda, kas teadlikult wõi tead-mata, need on töölisklassi wasta-fajad, neid tuleb teelt korestada, kui nad oma kõõl-lemifega latistust jümmitawad.

P. S.

Palgata õõ orjade wõjad ja tüüred. Üstuge wälja kodanlistest noorte ühifustest!

Scoutid ja noored.

Kodanlus märkab alati hädaohtu, kui see ta kurnamist ühwardab lõpetada, ja ajub siis ta selle hädaohtu kõrwaldamifeks töölise. Rewolutsiooniline liikumine noor-profetaarlaste seas on kurnajatele karda-taw; see liikumine toob noori lisaks töölisklassi ridadesse, kes kogu oma nooruse jõu ja energiaga wõitlusesse astuwad kurnajatega. Just sellepärast kardab kodan-lus noori profetaarlaste kõige wõhlem.

Wastukõhmitika noorprofetaarlastele ühifutele seab kodanlus oma noorsoo jeltfid, kristlikud noored jne. Need kollased organisatsioonid püüawad moortõugu kodanlusele soowitawas waimus kaswatada: austa eraomandust, armasta oma „ija-maad“ (ühes sellega ta imperialisimi), aru jumalat taewas ja karda üsemat maapeal, austa ja armastia igasugufeid kiriku ja kapitali wõrrestitfid! Niisugustes noor-soo „edendamise ja hariduse“ jeltfidesse pibi ta maese töölise tütar ja poeg minema, et üheskoos kurnaja wõfufestega klassi-wahelifest kofkufõlast toredat eeslujat anda.

Kõige külgõtõmbawam niisugustest kol-lastest noorte organisatsioonidest on n.a. noorte soontide — noorte laurajate — ühifund.

Scoutide organisatsioonid on kapitalist-Listes riikides kurnajate klassi löõgipatal-jonid, mis nad wastu seawad töölisklassi, kui see oma orjaperemehet wastu üles tõuseb.

Nendessee scoutide organisatsioonidesse ei ole ka noort proletariaati ära. Juba loolpingist võib kodanlus noored lool-
kapsed scoutide riigementidesse, õpetab neid „mängima“. Kuid just nii „mängides“ istutab kodanlus lastesse scoutismi abil walgetaardi seemet.

Meil Gestis asuti scoutismi teostami-
sele alles siis, kui kodanlus „iseetsewast“
töörühwast kurnama hakkas. Gestii noored
scoutid tarwitati esimeste töökaladona
töörühwa revolutsiooni mahajuurumiseks.
Siis jutustab weel ajalugu õudseid lu-
gusi, mis lorida kaasid „öökullide“ rüh-
mas töörühwa kallal.

Scoutismil on ka oma külgetõmbe-
omadused. Need on: meeldiwad muredid,
õjaline ülesseadmine, mis noorte orgu-
lawat ettekujutust waimustab ja äritab,
pealikud, ja siis wiimaks teadmine, et
nad kui täismehed ka sõjawäljale wõiwad
marsjida. Täpselt sõjaboledustest on
noortel niifama wähe aimu, kui eesmär-
gist, miks kodanlus scoutide riigementa
nõnda hellitab. See on kaulul kurna-
latele, keda mitte inimlik tunne ei juhi,
waid oma klassihumi. Nii walmistab
kodanlus noort ette tõuswa klassijõja pu-
hul tööliste klassi wastu saatmiseks.

Scoutide märgusõna — „walmis ollal“
— tähendab tegelikult walmisolemist wõit-
lusel tööliste klassiga, kui see julgub kur-
atajate wastu wälja astuda.

Scoutide ühinguks on kurnajateriigis
uuemad noortepühimise organisatsioonid,
kuhu hiisuse ja toredusega noort fiske
meehitatakse.

Scoutismi spordiga ühendada, see on
ainult maske; mitte piramiidi tegemiseks
et seata noort waimustatud päid ritta,
waid et neid kodanluse kuldwastika eest
tulde wia.

Selle illusiooni — pettekujutuse — scou-
tismi kui spordi kohta peab noorprole-
taarlaste ühing tõikide noorte peadest, kes
mitte kollased mammapojad ja -tütred ei
ole, wälja ajama.

Kodanlastele scoutide ühingutele seab
noorproletaarlane oma ühingu wastu ka
wiib kõik proletariaalised scoutide ridadest
ära Noorte Internatsionaali alla, liidab
nad ühiseks proletaarliseks pereks ja wõit-
lewaks selwäeks tööliste klassi wabasta-
miseks.

— 80.

Palgatus orjade pojad ja tütred. Antage
Noorproletaarlaste Ühingu osakondasid!

Eesti loolide walupisarad.

Möödalainud aasta 21. detsembri loolide
hääletorus letanne kirjatuks, pealkirja all:
„Gesti elab de facto edasi.“ Nimetatud
kirjatükis walawad wiimased Eesti kodan-
luse ees kõige ärdanawad walupisarad ja
kajuwad igapidi näidata, et nemad — lot-
sid — Gestii „de jure“ wittetunnistamise
kõigiti ilmajüüta olla.

Nad kinnitawad, et nad alati oisefohe-
felt poolt olnud, et Gestii peaks rahwaste-
liitu wõetama. Nad ütlewad: „Meil ar-
mastati ikka Vääne riikide wastutulemat-
tust joffialistide arwesse panna. Nüüd
olid Genjis Gestii asja kaitsemas Vaidoner
ja Pusta.“ Edasi ütlewad nemad: „Sel-
lest võib järeldada, et mitte Gestii loolid et
ole olnud, ega ole tõkkets Gestii riikise de
jure tunnistamisel“ jne.

Wõrsed loolid I, tõesti pisarad tulewad
silmi, mõeldes, kui taramata rahwasteliit
ja Gestii kodanlus teie wastu on! Nad et
taha ega taha aru saada teie üienda ära-
salgawast tõist, mida teie Gestii rahwaste-
liitu jaamise heaks teinud olete. Juba
detsembriks 1918 aastast peale alates olete
teie Tallinnas, Tartus, Jõhorskis ja pea
igas Eestiama nurkas Gestii de jure tun-
nistamisel tööd teinud. Teie olete näi-
data püüdnud, et Gestii sellesse täiesti lo-
hane on, et keda rahwastwahetijesse „lihu-
nikkude liitu“ wastu peaks wõetama.

Teie ei ole mitte üksi Gestii kodanlaste
tööle kaaja aidata püüdnud, waid teie olete
keda ühe eestkätt sellesse sõrgusesse tõstnud.
Teie olete Gestii tööliste werd walanud,
näidata püüdes, et Gestii oma timukate
poolest teiste maadega mitte ühinda ühe
sõrgusel ei seisa, waid weel koguni teiste
eest võib sammuda.

Wõrsed loolid I, isegi olemandis wala-
wad taastundmuses teie ilmajüütuse üle
pisarad! Waatamata sellepeale, et teie
kõige ilmale näidata olete püüdnud, et tö-
liste wabaritil — Nõukogude Wenemaa —
terwe Vääne-Euroopa kapitaafile wäga hä-
daohhtlikuks võib saada, kui wiimased Ges-
tit ei tunnista ja sellega Nõukogude wõi-
mu laienemisele piiri ei pane, saadetakse
teid kui loeri jalahoopidega minema.

Jätkuse tundmus täidab rinda, kui teie
peale mõtleme. Tõesti ei ole olemas enam
ilmast ära, mis mõiks nii lõpmata põlg-
dusega südamt täita kui teie. „Tõelise inter-
natsionaali“ tähekejed, kes te weel täna-
päew end tööliste parteiks ja tööliste ju-
hiteks nimetate, kes teie Karl Marxi lot-

fiilistlikest teooriast lällutate, nutate pisa-
raie kodanluse ees, kes ei tunništa, et
nende heaks töötanud olete. Teie roomate
koera wiisil oma isandate käsa lakkudes
wiimastele selgeteks tegema, et teie süitad
olete.

Müüd aga saadab teid see sama kodan-
lus, kelle heaks teie töötasite, pillkoma nae-
ruga minema. Ta teab, kui ta teid jälle
tarvitab, siis saate teie ka heameelega
walmis olema tema heaks kõige musta-
maid tegusid korda saatma, et aga rahul-
olemist ära teenida.

Mitte tölliste wabastamine, waid want-
gistamine on teie eesmärk, mida teie Eesti
rahwasteliitu saamisega weel kindlustada
tahjite. Keelmid, äraandjad! litleme meie,
töllised; mitte kaua ei saa teil enam oodata
olema, kunni teie oma juudase tegewuse
oest ka juudase palta pärinra saate.

J. Kallu.

Wiis riigikogu kommunikile töllisterühma laadikut.

Jaan Reinberg

Sündis 23. novembril 1873 Harju maakon-
nas, Kaplas, Kuusiku wallas, Kaasikul, kus
tema isa Johan Reinberg saunameheks oli.
Lapselõlwe saatis Jaan Reinberg ena-
masti oma isa juures mööda, ja oli isa
kehwise pärast sunnitud juba üheksa aas-
tast karjaskäimiseega omale ülewõlvida-
mist teenima.

Oma hariduse sai flms. J. Reinberg
Sikeldi wallakoolis. Nagu kõik Eesti sau-
nameeste ja maatameeste pojad, nii oli ka
flms. Reinberg sunnitud koge peale walla-
koolist lahtisaamist käsitööd õppima.

Juba 1885 läks ta Kuusiku mõisa müü-
risepa abiliseks, seal juures 25 kop. päe-
was teenides.

1892 näeme juba noort Reinbergi
Kobala mõisa teomehena, kuigi weel ainult
19 aastat wana, oli flm. Reinbergil oma
hijeda kehahituse poolest wõimalik teiste
teoorjadega sammu pidada.

Peale kolmeaastalist „orjuse-aega“ läks
flms. Reinbergil korda juba oma ette rendi
(kotrifu) kosta wõtta, kus ta silaajani, kuigi
mitte pärisori, siis pool-ori, teopäewa-
dest ennaft elatanud on.

Tölliste liikumiseft on flms. J. Rein-
berg juba 1905 aastast saadik oia wõtnud,
ja ei ole millasfi jotsialäraandjateft ennaft
wõrguttada lastunud.

Juhan Soans

Sündis 18. jaanuaril 1867 Kose Uremõisa
Wahijaaku talus, kus tema isa Hans kui
puittölline mürimüks oli. Oma koolihari-
duje sai flms. J. Soans Uremõisa walla-
koolis, kust ta peale kolmetalwelist õppi-
mist koge karjaseks oli sunnitud minema,
seft et wanemad oma noorele wõrsuwale
pojale mitte küllalt ülespidamist ei juntu-
nud muretseada. 17-aastastelt hakkas flms.
Soans koguni töölulaseks.

Peale kaheaastast julasetööd hakkas Ju-
han Soans oma isale ehitustööd abiliseks,
ja õppis sel ajal juba warakult elu libe-
dusi ja tõsidusi tundma.

1888 aastast algates ajus flms. Soans
Tallinna elama, kus ta alguses Juhanfont
paberiwabrikus töölle hakkas. Sellest ajast
peale on flms. Soans Tallinna töllistele
juba tuntud.

Tölliste liikumiseft on flms. Soans ju-
ha 1905 a. saadik tuntud, ja wõttis ka sel-
lest ajaloolisest rahwakoosolekust 16. okt.
1905 oia, kus Eesti töllisteklassi esimest
korda sõjariistastid ksaari walitjuse poolt
tunda sai.

Sellest ajast peale on felttimees Soans
wõimata igasugustest tölliste rewolutsioo-
nikistest ettewõttetest oia wõtnud.

3. sept. 1920 oli felttimees Soans Eesti
„demokraatlise“ wabariigi muusturide
margilauaks wõlupidu walitjal nr. 14, kui
kodanik Purri oma „jahilüitidega“ weel
augustiku streikijaid ja kommunistisfi
taga ajas.

Nimetatud katusel sai flms. Soans kom-
munistide küttide poolt omale kuus haawa
kehasse ja peale selle weel muredsiwad „de-
mokraadid“ tema jala- ja käeluud piisfi-
päradega.

Kõike seda sai ta Eesti Komisjoni wap-
ratelt küttidelt, mida tema klossiwennad
16. okt. 1905 Tallinna turuplatsil ksaart
kafakatel said, ja peale kahelmitise haige-
majas lamamisft lasti lastud. seft et temal
mingisugust jäiwidi ei leitud olewat.

Sellegä on felttimees Soans üks nendest
margilaudadest, kelle kallal Eesti kodanlud
„õigest-laskest“ õppis.

Jaan Santa

Sündis 25. weebruaril 1880 aastal lina-
töllise pojana Tallinnas. Oma esimese ha-
riduse sai flms. J. Santa Tallinnas mad-
ruste koolis „kollases kasarmus“. Peale
kolmeaastalist õppimist hakkas flms. Santa
plekiseppaks õppima ja püraftpoole weel
Wiegandis katelheppaks.

Tema isa Jüri suri varakult ja selle pärast oli flms. Santa oma wenna Johan-nesega (mõlemad alawaltised) ainukesed ematoitjad.

1902 aastal oli ta suunitud Wene mere- wälke astuma, kus ta kuni 1906 aastani oli.

Kui 1903 aasta sügisel Peterburis po- liitiline streik lahti puhkes, siis olid ka Kronstadtis wiibivad merewäelased selles seotud, ja selle hulgas ka flms. Santa shan- darmite poolt üleküüdatud ja pidi kümme päewa „kartjas“ istuma.

Peale merewäest wabaksjaamist asus flms. Santa jälle Tallinna elama ja astus peagi Tallinna tööliste organisatsioonides tegevusse. Kuna ta Portugali kuni Saksa okkupatsioonini töötas, ja pärastpoole Nobelsneri tehases, kuni siitamaani tööliste wanemaks oli.

„Demokraatlike“ wabariigi kommunisti- tide liititega on flms. J. Santa tihhti kokkupuutumist olnud, iseäranis no- wembrikuu streigi ajal. Töölisteklassi hu- wides on ta alati kaasja wõitlenud ja nende eest kannatanud.

Johannes Wanja

Jündis 5. jaanuaril 1892 aastal Koigi wal- las, Päänurme külas, kus tema isa Juhani mõisa pöpsnikuks oli. Oma hariduse sai poeg Johannes Jüri kihelkonnakoolis ja pärast kooli lõpetamist õppis ta Wiljandi- maal Marienruhi willawabrikus lukur- sepaks.

Et flms. J. Wanja isa 1905 aasta liiku- misest elawalt osa wõttis, siis oli ta sumni- tud selleaegsete „karistuskahkade“ eest re- dusse minema, mille tagajärjel wanamees tublisti külmetas ja pärast tiifluse ära suri. Järelejäänud olid suunitud selle „koti- nikku“ koha maha jätma ja mujalt üles- pidamist otsima. Nõnda siis astus noor- mees Johannes Wanja samas külas talu- teenistusse, kus ta kuni 1912 aastani oli.

1912 aastal asus flms. J. Wanja Tal- linna elama ja elatas enmast wabrikus töö- tades.

1914 aastal, kui ilmaõda algas, sai ka flms. Wanja mobiliseeritud ja teenis seal alam-ohwitserina tööroodus kuni Saksa okkupatsioonini ajani.

Sõjawäest wabaks jaads, hakkas flms. J. Wanja jälle Tallinnas elama, töötades sadamatehastes.

Uhes sellega hakkas flms. Wanja ka elawalt tööliste organisatsioonidest osa wõtma. Ta oli sadamatehaste tööliste ko-

operatiivis kirjatoimetajaks, ja 7. sept. 1920 waliti flms. Wanja Tallinna Ameti- ühiste Reskndukogu esimeheks, kus ta veel tänapäew oma kohuseid tööliste orga- niseerimisele wastu lugupidamisewääriliselt täidab.

Johannes Mikk

Jündis 16. nov. 1894 Koje kihelkonnas Ra- mila wallas käsitöölise pojana. Oma esi- mese hariduse sai flms. J. Mikk Tuhala kihlakoolis.

1910 aastal asus J. Mikk Tallinnas elama, kus ta kiwitööga enmast elatas ja pärastpoole ka ärkteentjaks oli. Müüid oli noormees juba mitmeid elulainetesse pil- latud, et ta kõige suuremat rõhku just enese edasiharimise peale, ja peagi wõis flms. J. Mikk tööliste organisatsioonidega tutvustamas näha.

Kuid 1913 aasta lõpul jättis ta ka ärir- teenijakoha ja asus siis wabrikusse raud- tööd õppima. Müüid astus flms. J. Mikk ka Metallitöölise ametühitusesse liik- meks, ja sellest ajast peale on ta Tallinna töölistele laiemalt tuntud.

Suurema tööle töölistelikkumises sai flms. J. Mikk 1917 a. Wene revol- uiooniga, ja endine udume ilmawaade muu- tus puhtjooneliselt ja selgeks.

Pärast esimese Ametiühituste Kongressi laialiajamist ja kaadikute wäljasaatmist, kus 26 nendest Jõborstis ära rööwiti ja tapeti, waliti flms. J. Mikk Metallitöö- liste ametühituse esimeheks ja pärast Res- ndukogusse. 29. aprillil 1920 waliti Mikk Reskndukogu sekretääriks ja pärastpoole asjaajajaks, kus ta kuni riigikogusse walt- miseni tegevuses oli.

J. Mikk tunnewad Tallinna klassi- teadlikud töölijed kui agarad ja wäsinatad felttimeest ja tõstid tööliste sõpra.

Kodanlute tugew kiilp.

Möödaläinud kahe aasta jooksul, kus Eesti kodanlus sõjide abiga omale seis- koha kindlustas, on ta Eesti töörahwa kal- lal kõige metfikumad wägiwalda tarwita- nud.

Jga päew leiame nullitja murkadele käs- kusid ja sunduslikka määrusid, mis sõja- seaduse abil kõige werfemat walget terrori teostada aitawad.

Juba aasta on sellest tagasi, kui sõda Rõukogude Weneaaga lõppes, kuid sõja- seadus kestab ilma wäheema muutudatjeta edasi. Sõjaseadus on Eesti kodanlute ja

ta walge Kndralite warjusis, mille war-
jul wiitwajed kõige mustemalid weretõõs-
ja wägistusi Eesti tööliste juures korda
saadamad. Neid tapetakse, poobakse, pekse-
takse, jaadetakse maalt wälja ja nende juu-
res tarwitatakse igafugust toorest wägi-
walda. Sõjaseaduse abil surutakse freigid
alla ja wisatakse ilmasõlita töölistes, kes
oma kurnajate käest läskitust leida julgesid
küsida, muistjale nälgima, ehk jaadetakse
maalt wälja.

Terwe Eesti maa on jurnutehadega üle
tulwatud. Tuhandeid on tapetud küll sõjas,
küll sõjawäe seletataga kurnajate timukate
läbi. Tuhanded töölistes on sõjakohtu poolt
lärmideesse — nendesse etawatessse suru-
hauadessesse — müüritud, kus nad 10 aastaks
kummi eluks ajaks mädanema on määrat-
tud.

Asutaw kogu, kes demokraatlike waba-
rliigi kodanikkude õiguse ja heakäetälgu eest
põhdi hpolitsema, ei ole nende meeskuste
kõrwaldamiseks forme otsagi siigutanud;
palju enam, ta on tagunud raudu Eesti
tööliste wangistamiseks, mida Purri oma
kaasimukatega tööliste randtamiseks tar-
witab. Seda ja ei miskit muud ei wõi sur-
male suikunud asutawa kogu teenuseks ni-
metada.

Sotsid, need Eesti kodanluse „Kodume-
wandi“, on kõik teinud, et töölistestiku-
mist wägistada, ja on isegi tööliste üle-
maailmlise päewa — 1. mai — pühitsemise
ära keelanud ja tööliste lipud ära häwitaku-
nud. Nad on Eesti tööliste Ametliht-
juse, ülemaailmlise kongressi laialt ajanud,
137 töölist maalt wälja jatanud ja 26 oma
wihakustutamiseks Jõborstis ära nülgi-
nud. Waatamata nende kõige tooremate
abinõude peale, peab Eesti kodanlus ühes
oma kannupoiste kottidega tunnistama, et
see ta wiimane surmaeelne siplemine on.
Terwe maailma imperialismus ja milita-
rismus, kes kuu küllalt oma meeskind
wägiwalda, oma timukatõõb tööliste klassi
juures on teinud, on nii hästi Eestis kul-
le terve ilma oma meeskutega kiristiku
kaldale lõudnud. Terwe maailma profeta-
riaat tuleb päew-päewalt ifta enam aru-
jaamisele ja walmistab end oma waen-
laste ja orjastajatega lõppuarwe teget-
jeks ette. Kolm aastat on maailma impe-
rillismus Wene tööliste walttust ära wä-
gistada püüdnud, kuid ta ei pea mitte üff
tunnistama, et ta kaotanud on, waid ta on
peale kõige lje enda hana äärele taastanud.
Meikmline töölisteklass ühendab oma
itud Wene töölistega ja on walmis läsi-

läes ülemaailmlise tööliste wabariigi ülesest-
tamiseks tööle astuma. Olagu ülemaailmline
tööliste rewolutsioon!

Saladuste wõti.

Teatavasti ei telda Wenenmaa nõuko-
gude wabariik linnade ja põhjapoolsete lu-
bermangude töörahwasi mitte selle leinwa-
ga, mis talupoja salwes riigi all sejab,
waid selle leinwaga, mis ta talupojalt wäga
madala (wõrreldes kormoestega) hinnaga
suunimõttisil koku kogub. Miskugusel wiisil
kawatses nõukogude walttusus tänawu koku
ja pool sada miljoni punda koku wõtta.

Kodanline ajakirjandus kaebab kõigt
maailma keeli, et Wene nõukogude walt-
tus oma talupoega riisuwat ja sõjariistust
wõimtu abil temalt wiija wõtwat. See-
juures jääb natuke arusaamataks, mis-
moodi see tehtaw on, et „käputäis enamliisi
wäewõimuwalttisejad“ sajaniljonilise ta-
lurahwa paljaks riisuwad. Moskwa lehest
„Wajakandusline Gku“ („Ekonomitsestaja
Schip“) leidmine mõned arwud, mis lede
„riisumise“ saladust mõista aitawad. See
lehe nummer ei ole küll kulgi wärste (13.
nov. 1920), aga sellega tuleb leppida, sest
— ega töölistelehi Eesti opterimistomis-
joni kaudu Moskwaist lehti saada wõi.
Mainitud leht kirjutab:

„Kodusõja oludes, mis meie tööstust
uuesti jalale leedmasi tahtistawad, ei ole
wõimalik talupojale wabatusjeks leinwa wad-
tu anda kõlle jeda täielikult, mis talle ta
majanduses tarwis. Peategu kõik see, mis
meie wabrikud ja tehased uskamata piin-
gutusega walmistamad, läheb nendele sa-
madele töölistele ja talupoegadele, kes pu-
nase sõjawäe wõitlusejalkadessse organisee-
ritud on. — Külla jaoks, rahulike töötaja
jaoks, kes leinawõitja walmistab, ja selle
riigile annab, jääb üle ainult tähtsufeta
jagu. Selle wäikesse jao ainult annabki
riik küllale tasuks „laenatud“ leinwa eest. —
Mijärgnewad andmed jutustawad, mit
määrat see tasu siinnib.

Wäesolewa aasta üheskoju kuu jooksul
(jaanuarist — septembrini) on kohtadel (lu-
bermangu toilituskomiteedes) idepoolest
tätte saadud plaanilise warustamise korras
järgwised wabrikutööstuse ained:

Manufaktuuri	120.374.365 arstj.
Poosli-niiti	19.176 grossi
Linaku niiti	26.019 punda
Põõmawilla	8.175
Walmis jalawarjuse	446.410 paarid

Jed hoolekande teostamises. Voldus on veelgi suurem. Mida on näituseks Tallinn oma waeste eest hoolekandmises teinud? Waiksest ja suuremeelsest määrab ta oma waestele 60 marka ülespidamiseks kuus. Kuuekümmet margaga peab waene end toidma, katma, kütma, korteri ja muud rahad maksma, kui isegi üksi juha mitu niisugust „ülespidamise“-raha ära teelab! — Miks ei muretsi linnawalitsus oma waestele ja töövõimetutele, keda ta ei suuda asetada waestekodusse, mitte tööd aineid ja puidki? Miks jagab linnawalitsus leiba ja piima igale maruõõrile, kes kuus miljoniline sissetulek, sellel sama hinnaga mis waeslgi, kes linnalt 60 marka kuus saab? Mis on linn teinud odavate ehk maksuta söögimajade avamises? Ta on alataja hindasid linnaköögis tõstnud. Mis on linn teinud waesemale kshile haigemajade ja arstiabi juhtes? Mis on tehtud waestekodude ja lastekodude ajutamises? Mis on linn teinud, et koolis saaks käia need enam kui kolmtuhat last, kes seal kehvuse pärast käia ei saa? Mis on ta teinud, et tema kehvemat elanikud korterit, teenistust ja tööd saaks? Linnawalitsus ei ole mitte midagi teinud, sest ta on rikkaste inimeste huwide kaitseja.

Seda tuleb proletaarlastel linnawalitsemisel arvesse võtta!

Samal ajal aga jatkub linnal raha hüllalalt, et linnandunifid lõbuõditusid ja kahtlast kaupaa teeks väljamaal. Hoovõitust, et keisri piltide asemel Põska ja Wilmsi pildid raekoda ilustaksid ja — arutatakse, kas Peetert mitte Kadriorgu üle wita. Hoolekande osakonda peetakse walulapfeks ning töövõimetute, waste ja wanade registreerimist — paratamata paheteks. Juhtub isegi nii, et samal ajal, kui waeseid hulga waestemajasse kipub, poolkogemata ühe waestemaja kinnipanemist otsustada tahetakse. Linna eesotjas on kõhutad pirukamehed, tööline on nende rahule ja mõnutumdele sülitaw element.

Usjata on kodanlisest ühiskonnalt loota hoolekannet! Seda võib teostada ainult kommunistiline ühiskond, kus ei ole rõhujaid ega kurnajaid, nuumikuid ega tõusluid. Seal walitseb töökohustus, ja — ka täielik hoolekannet. **Loi.**

Noorproletaarlased linnas ja maal!

Annahme äraiganenud kodanlusele veel viimase hoobi! Seame üle maa ühise noorproletaarlaste wäerüüa! Astume linnades ja maal noorproletaarlaste osakondades!

Juhatus annab Noorproletaarlaste ühing. Tallinnas, S. Karja tän. 18, tuba 7.

Tänuawaldus.

Kõigile seltsimeestele ja seltsilistele, kes mind minu wangisolemise ajal rahaliselt toetasid ja minu wabastamiseks sammusid astusid, annaldan siin kohal **siidamlikku tänu.**

Ühtlasi töotan kõigile seltsimeestele, et ma kõige peale waatamata töölistelaskile truuks jään. Argu hirmutagu ükski sõsife Juudas ega kaagikohus töölist, kui nad ühisealt palgastreigile lähewad!

A. Lannebaum.

Tallinnas, 6. Jaan. 1921.

Teadaanne.

Ü. E. Noorproletaarlaste ühingu juhatus annab sellega kõigile oma liigetele teada, kes veel oma liikmekartisid wäljawõtnud ei ole, et nad seda kohe peawad tegema. Ühtlasi toimetatakse juhatusel poolt ühingu liigete ringesse registreerimist.

Ü. E. N.-P. Ü. juhatus.

Tallinna Ametiühisuste Kesknõukogu

pidu-õhtu

saab ära peetud pühapäewal, 9. jaanuaril s. a. kell 7 õhtul.

„Walwajas“ Wäike Pärnu maant. 31.

Estawa:

1) Muusika. 2) Rõne; Kiigikogu liikme J. M. litso poolt. 3) Kolme maatusline näidend:

„Wabal tahtmisel“.

Tants. Märkide müük, Amerika oksjon, konsetid ja Amori post. Pidu sissetulek läheb „Rõhutate Seale“ heaks.

„Rõhutute Hääle“ tellijatele. Kõikidele „Rõhutute Hääle“ tellijatele anname siinkohal teada, et lehe tellimiste hindu kahekordeks tõstma: endise 20 mk. asemel **40 marka kuus.** Ühtlasi palume ka tellijaid, kes oma tellimise endise hinnaga sisse on annud, nüüd seda uuendada, wastasel korral oleme sunnitud lehte poole tellimiseaja pealt jätma.

Wastutaw toimetaja: **Jüri Liwas.**

Wäljaandja:

Tallinna Ametiühisuste Kesknõukogu,
Tallinna Eesti Kirj.-Üh. trükkoda, Pikk tän. 2.